

Hayatınızı Deđiřtirecek Öyküler-1

Hakan Büyükdere

NEDEN KİTAP

Herkesin anlatacak bir hikâyesi vardır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	11
YAŞAMIN ANLAMI	15
Sözler	16
Hikâyeler	17
- Yaşamın Anlamı	17
- Gerçek Yoksulluk Gerçek Zenginlik	19
- Gerçeği Arayan Adam	20
- Nasıl Bir Hayat	20
- Hayattan Dersler	22
- Korkak Ya da Zayıf Olmayın	22
MUTLU OLMA SANATI	23
- İsa'nın Sözleri	25
- Çiçekleri Görüyor Musunuz?	26
- Mutsuz Olmanın Anahtarları	28
- Mutluluk	29
- Uzun ve Mutlu Yaşamın Sırları	30
- Mutlu Olmak Hiç de Zor Değil	30
- Çağdaş Pollyanna Öyküleri ve Diğerleri	31
Hikâyeler	33
- Fena Halde Mutsuz Adam	33
- Bunu Aktarın	37
- Garip Balıkçı	39
- İsa'nın İyimserliği	40
- Her Şey O Kadar Kötü Olamaz	42
- Korkudan Donmak	43

- Başkalarına Yardım	44
- Dua'nın Gücü	45
- Faydasız Dua	46
- Sel Duası	47
- İki Şehrin Öyküsü	48
- Her Kötü Durumu İyiye Çevirmek	50
- Bir Hastane Odası	52

SEVGİNİN DEĞERİ

- Tolstoy'un Sevgi Anlayışı	56
- Kutsal Yazıtlardan	57
- Başarı, Zenginlik, Sevgi	57
- Dilenci ve Turgenyev	59

İYİLİK, YARDIMSEVERLİK, CÖMERTLİK ..

Sözler	62
Hikâyeler	63
- Mobilyacı	63
- Öteye Bir Şeyler Gönder	65
- Sihirli Ejderha	66
- Müşteri	67
- Aile Ziyareti	68
- Beyzbol Eldiveni	69
- Vitrindeki Çocuk	71
- Borcun Vadesi	71
- İyilik İçin Söylenen Yalan	72
- Eğer	74

- İnsan İyiliğın Esiridir	74
- Doğruluğın Mükâfatı	75
- Hayvanların Merhameti	77
- İnsanların İçindeki İyiliğı Öldürme	77
- Kıymetli Şemsiye	79

**DOSTLUK, ARKADAŞLIK,
ALÇAKGÖNÜLLÜLÜK,**

VEFA, VEFASIZLIK, SAMİMİYET	81
Sözler	81
Bir Alıntı	82
Hikâyeler	84
- İnsanlar Kardeş mi?	84
- Ateş Kıvılcımken Söndürülmeli	85
- Fedakâr Amca	89
- Siz de Biliyor musunuz Temizlikçinizin Adını?	90
- Peygamber ve Uzun Kaşıklar	91
- Önyargı	92
- İyi Bir Arkadaş	94
- İki Erkek Kardeş	94
- İki Arkadaş	96

**SORUMLULUK, ATILGANLIK,
PİŞMANLIK, FIRSATLAR,**

BECERİ, CESARET	99
Hikâyeler	101
- Takım Çalışması	101
- Garcia'ya Mektup	101
- Gençlik Elden Gitmeden	103

- Yolumuzdaki Engel	105
- Denemeyi Göze Alma Cesareti	106
- Gruptan Bir Asker	107
- Limanda Çürüyen Tekne	108
- En Arkadaki Seyirci Adam	109
- Elmas	111
- Fırsatları Değerlendirin	112
- Cesaret	113

GÜZEL KONUŞMA, GÜLER YÜZ, TATLI DİL, AKIL, ZEKÂ, KURNAZLIK, AHMAKLIK . . .	115
Söz Söyleme Sanatı (Tolstoy)	120
Hikâyeler	121
- Çarıklı Kurmay	121
- Üç Küçük Altın Heykel	123
- Gurur ve İnat	125
- Göz Çukuru	125
- Doğdular, Çektiler, Öldüler	126
- İlm-i siyaset (İşin inceliği)	127
- Dev Elmalar	129
- Bilge Kadının Taşı	130
- Her Şey Aynı Anda Olmaz	131
- Yakınmaktan Hoşlanılmaz Manastırda	133
- Her Beceri Bir Gün İşe Yarar	134
- Yetenekler, Diğer İnsanlara Ulaşma Sanatıdır	135
- Zekâ ve Ahlak	136
- Genç Gazetecinin Kumazlığı	138
- Kurnazlık ve Bilgelik	138
- Her Şey Virgülü Kaybetmekle Başladı	139
- Mevlana'nın Öğüdü	139
- Dikkat	140

ANNE-BABA, EVLATLAR	141
Sözler	142
General Mac Arthur'un Oğluna Nasihatı	142
Hikâyeler	144
- Mola Verin	144
- Cennetteki Komşu	145
- Bir Damda İki Ayrı Dünya	147
- Elli Yıllık Kibarlık	147
- İhtiyar Adam ve Ölüm	148
DEĐİŐİK KONULARDA ÖYKÜLER	149
- Güzellik ve Çirkinlik	149
- Narkisos	150
- Denizyıldızı	151
- Dikkat	151
- Vida	152
- Yargılamak	153
SEVGİ EĞİTİMİ	155
Kaynakça	159

Önsöz

İnsanlarımıza özellikle gençlerimize ve çocuklarımıza yaşam hakkında bilgiler verilirken sürekli olarak bugünün ve yarının zorluklarından dem vurulur.

11

“İş sahibi olmak çok zordur günümüzde.”

“Ekmek aslanın ağzında değil midesindedir artık.”

“Evlenmek, yuva kurmak çok zor hatta imkansızdır.”

“İyi bir dost, yardımcı bir el mi? Asla!”

İşte bunun için çok çalışmalı sınavlarda herkesi geçmeli herkesten yüksek not alınmalıdır.

Fedakârlık yaparak en güzel şeylerden.

Az gülmeli.

Az oynamalı.

Az uyumalı.

Az sevmeli.

Fakat “Çooooook... çalışmalıdır insan.”

Bütün bu çalışmalar da yeterli olmayabilir.

Yarın bugünden daha kötü olacaktır çünkü!

Bütün bu sıkıştırmalar ve baskılarla bugünü kararan ve yarına olan umudu tamamen tükenen birey tünelin içinde bocalamakta tünelin sonundaki ışığı asla görememektedir.

Oysa hepimiz kendi hayatımızdan çok iyi bilmekteyiz ki, ne zaman yerden kalkacak gücü kendimizde bulamasak her zaman bizi kaldıracak bir “EL” olmuştur.

Herkesin hayatında en az bir kere, bazen hiç tanımadığı bazen de çok iyi tanıdığı bir “EL”onun için “**Dönüm Noktası**” olmuştur. Bazen de o kurtarıcı el kendisi olmuştur bir başkası için.

Öyleyse nedir bu karamsarlık?

Nedir bu felaket tellallığı?

Aşırı iyimserlik görülebilir yukarıda söylediklerim, ancak kanıtlamak için tüm söylenenleri, kendi hayatını gözden geçirmesi yeterlidir bireyin.

Eğer dikkatli bir yolculuk yaparsak geçmişimize, bu “EL”i mutlaka göreceğiz.

Kimi için bu el bir söz olurken bazısı için de bir kitapta-ki önsöz olmuştur...

Kimi,

Bir arkadaşının hatıra defterini doldururken karşılaştığı küçük bir şiirde.

Kimi,

Yatağında uzanırken kulağına gelen bir şarkıda rastlamıştır ona.

Kimi,

Karıştırırken eski bir derginin sayfalarını bir öyküde bulmuştur dirilişi.

Kimi,

Bir takvim yaprağının üzerinde bulunan “Günün Sözü”nde yakalamıştır onu.

Kimi,

Arkadaş hatırına gittiği bir filmin son sahnesinde.

Kimi de,

O insanla karşılaştıktan sonra yaşamının yönünü değiştirmiştir.

Ama her zaman bir insan bir kitap
Veya herhangi bir neden hep olmuştur, olacaktır.

Bir caminin avlusuna ölmek üzere terk edilen bir bebeğe uzanan “EL” onu bir yuvanın güvenliğine teslim eden bir polis olabilir.

Annesinin kucagında, anlamsız ve umutsuz bakışlarını çevreye yönelten dumandan boğulmak üzere olan çocuğa ve annesine uzanan “EL” bir itfaiyecinin şefkatli eli olabilir.

Moralsız, çöküntü içinde, rüzgâr önünde savrulan bir yaprak gibi amaçsız bir şekilde dolaşan öğrenciye uzanan “EL” bir öğretmenin güzel bir sözü, bakışı veya şefkatli bir şekilde dokunuşu olabilir.

Onun için diyorum ki ben:

Her düşeni kaldıran bir “EL” dün de olmuştur, bugün de olmuştur, yarın da olacaktır.

Bu yüzden insan henüz ayaktaiken bir “EL” olmalı düşenler için.

Yine diyorum ki ben:

“Eğer batmışsa bugün güneş, karardıysa ortalık, üzülme!

Çünkü yarın sabah yine doğacaktır güneş ve aydınlanacaktır bütün gökyüzü.”

Hakan BÜYÜKDERE

GİRİŞ

Bu kitapta kendime ait özgün hikâyeler olduğu gibi onlarca kitaptan seçip öğrencilerimin beğenisinden geçtikten sonra alıntı yaptığım ya da anonim olan öyküler vardır. Amacım insanların sıkılmadan okuyacakları, okurken düşünecekleri, bir toplantıda, bir köşe yazısında, bir sohbette veya evlerinde anlatacakları değerleri bir araya getirmek oldu. Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen eşime, beni yüreklendiren öğrencilerime ve alıntı yaptığım eserlerin yazar ve yayınevlerine çok teşekkür ederim.

YAŞAMIN ANLAMAMI

“Sofi'nin Dünyası” kitabını hatırlarsınız. Küçük kız Sofi posta kutusunda kimin tarafından gönderildiği bilinmeyen mektuplar alır, mektupta sadece soru sorulur. O temel soruları hatırlıyorsunuzdur. “Kimsin?”, “Yaşamın anlamı var mı?”, “Tanrı var mı?”, “Ölümden sonra hayat var mı?” Sofi'nin kafasını kurcalayan bu sorular, insanlığın başlangıcından beri her insanın temel soruları olmuştur.

Victor Frankl, “İnsanın Anlam Arayışı” isimli kitabının dünyada en çok satan kitaplar arasında yer almasından sonra kendisine; “Bu konuda ne hissediyorsunuz?” diye sorulan soruya;

“Üzülüyorum, demek ki milyonlarca insan hayatına bir anlam verememiş, bu yüzden bir arayışa girmiş” diye cevap veriyor.

Erich Fromm'a göre yaşamak bir sanattır ve diğer sanatlar gibi öğrenilir. Bunu öğrenmenin yolu da okumaktır. Büyük bilgelerin yaşama sanatı ile ilgili söylediklerinden habersiz yaşamak hatalıdır. Bu insanlar ancak yaşadıklarını zannederler, yaşama taklidi yaparlar.

Tıpkı Mevlana'nın anlattığı öyküdeki sivrisinek gibi:

Bir gün bir sivrisinek bir öküzün sidığının üzerindeki saman çöpüne konmuş ve haykırmış:

"İşte bu okyanus, bu da benim gemim, ben de onun kapitanıyım. Yeryüzünde benden büyük kaptan var mı?"

Biz insanlar da nitelikli hayatlar tanımayıp ufkumuzu genişletmedikçe, kendimizi kandırıyoruz ve haykırıyoruz: "Yaşam işte budur. Var mı benden daha güzel yaşayan?" Ceviz kabuğunun içinde yaşayan bir kurta göre bütün hayat bu cevizen ibarettir.

Gerçekte öyle mi?

SÖZLER

Hayatta en zor şey amaçsız insanlarla yaşama zorunluluğudur

Cenap Şahabettin

Gideceği limanı bilmeyene hiçbir rüzgârdan hayır gelmez.

Montaigne

Bize yaşamayı hayat geçtikten sonra öğretiyorlar.

Bir şey yapmadım ne demek? Yaşadın ya!

HİKÂYELER

YAŞAMIN ANLAMI

17

Bencillik ve cimrilik yaşam felsefesi idi. İnsanlara güvenmemeyi ilke olarak benimsemişti.

“Düşenin dostu olmaz, insanın dostu yoktur; saadetine ortak olmak isteyenler vardır.” diyordu.

Başarılı olmak için her şeyi meşru görüyordu. Başarıdan anladığı da zengin olmaktı.

İnsanların onu sevmemelerinin nedeni olarak da çıkar elde edememelerini görüyordu. Durmadan çalıştı, durdu. Tabii bu arada bazı haksızlıklar yapmıyor değildi. Küçük kardeşlerinin mallarını haksızlık yaparak ellerinden almış, onlara atmadığı kazık kalmamıştı. Parası vardı ve her şey yolunda gidiyordu. Yoksullara asla yardım etmez hatta onlara kızardı. Zira yoksullar ya tembelliklerinin, ya kendi hatalarının kurbanları ya da Tanrı'nın cezalandırdığı kimselerdi.

Ancak, üniversitede okurken torununa bir defaya mahsus bir miktar para verdiğini unutmayalım.

Gerçi bu parayı kaç oğlanın başına kakmıştı ya, neyse yine de bir yardımdı bu.

Bir gün her insan gibi hastalandı. Hastalığı çok ciddi idi. En güzel hastanede yatıyor, hemşireler ve doktorlar etrafında dört dönüyordu. Ancak günler geçiyor, hastanede kimse ziyaretine gelmiyordu.

Zavallı karısı ölmeseydi, mutlaka yanında olurdu ya, o da ölmüştü. Oğulları onunla konuşmuyordu.

Kızını da fakir birisine kaçtı diye daha evlendiğinde evlatlıktan ve mirasından reddetmişti.

Kendini çok yalnız hissediyordu. Çok parası vardı; ama, yalınzdı. Acaba bir yerlerde bir hata mı yapmıştı, yaşam felsefesi mi hatalıydı? Bu düşünceler içerisindeyken, ondan sadece bir kez yardım gören öğretmen torunu ziyaretine geldi. Dedesine bir kitap hediye getirmişti. Oysa dedesi bugüne kadar asla bir kitap okumamıştı. Boş insanların işi diye görürdü okumayı. En son okuduğu kitap ilk okulda okuduğu 'Cin Ali' kitabıydı.

Televizyon izlemekten çok sıkıldığı bir an, bu kitabı eline aldı. Belki resim vardır diye sayfalarını karıştırırken kısa bir şiir dikkatini çekti. Şiiri okudu, bir daha okudu, sonra bir daha..

Yutkundu, gözleri doldu. Sonra masa üzerindeki ilaçlarından bir avuç aldı ve içti. Yine kitabı eline alarak şiiri son bir kez daha okudu ve önce kitap elinden düştü, ardından yere yuvarlandı.

Bir süre sonra içeriye gelen hemşire, adamın öldüğünü anladı. Torununa haber verdi. Torunu dedesinin ilaç içerek intihar etmesine şaşıyordu, hayatı bu kadar seven bir insan nasıl intihar ederdi?

O sırada gözü yerdeki kitaba ilişti. Tam da şiirin bulunduğu sayfa açıktı. Şiirin her mısrasının altı çizilmişti. Şiiri okuyunca dedesinin niçin intihar etmiş olduğunu anlaması hiç de zor olmadı. Belki de bu ölüme kendisi neden olmuştu. Şiirin mısraları şöyleydi:

*“Bir tek kalbin kırılmasını önleyebilirsem
Boşuna yaşamış olmayacağım.
Ya da bir acıyı yaşamdan alabilirsem
Veya bir yarayı sarabilirsem
Veya bir ardıçkuşunu yeniden yuvasına koyabilirsem
Ya da bir fidanın yeşermesini sağlayabilirsem
Boşuna yaşamış olmayacağım.*

19

GERÇEK YOKSULLUK GERÇEK ZENGİNLİK

Günlerden bir gün zengin bir baba, oğlunu bir köye götürdü. Bu yolculuğun tek amacı vardı:

İnsanların ne denli yoksul olabileceklerini oğluna göstererek, yaşadıkları zenginliğin değerini daha iyi anlamasını sağlayacaktı.

Çok yoksul olan ve hayli uzakta yaşayan akrabalarının evinde bir gün ve bir gece geçirdiler. Yolculuk dönüşü baba oğluna sordu: “Orada gördüğün her şeyden sonra insanların ne kadar yoksul olabileceklerini anlamışsındır sanırım. Şimdi bizim zenginliğimizle onların fakirliklerini bir kıyasla bakalım.”

Çocuk anlatmaya başladı: “Bizim evde bir köpeğimiz var; onların dört tane vardı. Bizim evde çok büyük bir havuz var. Onların ise içinde binlerce balığın oynadığı uçsuz bucaksız dereleri var.

Bizim bahçemizi aydınlatan lambalarımız, onların bahçelerini aydınlatan yıldızları var. Bizim görüşümüz ön bahçeye kadar; onlar ise tüm gökyüzünü görüyor. Ve babasının hayret dolu bakışları arasında devam etti.

Teşekkürler baba ne kadar yoksul olduğumuzu gösterdiğin için.”

GERÇEĞİ ARAYAN ADAM

20

Yaşamın anlamını şöyle derli toplu bir cümleye sığdırmak isteyen bir genç, bu uğurda yolculuk yaparken, Polonya'da bilgeliğiyle ün salan bir hahamı ziyaret eder. Haham çocuğu yaşadığı eve götürür. Hahamın yaşadığı evde, yerde bir kilim, sedir bir yatak, bir masa ve bir sandalyeden başka her yerin kitapla dolu olduğunu görür ve şaşırarak sorar: “Diğer mobilyalarınız nerede?” Haham: “Sizinkiler nerede?” diye soruyla karşılık verir delikanlıya. Bunun üzerine delikanlı:

“Ama ben yolcuym” diye karşılık verir. Haham da: “Ben de öyle, ben de öyle” der.

NASIL BİR HAYAT

Bir zamanlar bir dağın yamacında yalnız başına yaşayan bir bilge varmış. Maddi ve manevi dertleri olanlar dünyanın birçok bölgesinden bu yöreye gidip bu bilgini ziyaret ediyor, ona akıl danışıyorlarmış

Bir gün genç bir adam kafasına takılan bir soruyu sormak için buraya gelmiş. Küçük bir kulübe olarak düşündüğü bu yer adeta bir saray yavrusuymuş.

İçeride birçok insan soru ve sorunları için uzun bir kuyruk oluşturmuş. Bu genç de sıraya girmiş.

Sıra ona gelince sorusunu sormuş: “Bana yaşamı özetler misin? Nasıl bir hayat en iyi hayattır?”

Bilge cevap vermiş: “Bu soruya vereceğim cevap uzun olacak, sıranın bitmesini beklemelisin ki rahat rahat konuşa-

lım. Sen bu arada benim evimi gez. Bir de sana bir kaşık sıvı yağ veriyorum. Sakın onu dökmeyesin.”

Genç, elinde yağ dolu kaşıkla odaları dolaşmış. Uzun bir süre sonra tekrar bilginin karşısına çıkmış. Bilge adam sormuş:

“Evimi dolaştın mı?”

“Evet” cevabını alınca devam etmiş:

“Peki halılarımın desenlerine dikkat ettin mi hangi şekiller var?”

“Hayır dikkat etmedim”. “Peki kitaplarım, kitaplığım nasıl, duvar resimlerimi inceledin mi?” Genç karşılık vermiş:

“Ama ben yağ dökülür endişesiyle onlara dikkat etmedim.”

“Peki o zaman şimdi git evimin eşyalarını iyi tanı ki beni de tanıyasın. Bu arada yağa dikkat et.”

Genç, evi dolaştıktan sonra tekrar gelmiş ve evdeki bütün eşyalar hakkında ayrıntılı bilgiler vermiş.

“Çok güzel gerçekten çok dikkatli incelemişsin, peki ama yağ ne alemde yağa dikkat ettin mi?” diye sormuş bilge adam. Genç şaşkın, kaşığa bakarak “Eyvah... Evi incelerken yağı unutmuşum, yağ dökülmüş”

Bilgin, gencin ilk sorusunu gülümseyerek cevaplamış:

“Anlamlı hayat şudur: Elindeki yağı dökmeden evi inceleyebilmektir.”

Hikayedeki yağ, iç dünyamızı, ev, sosyal çevremizi temsil etmektedir. Ne içine kapanık ol, ne de kendinden habersiz.

HAYATTAN DERSLER

*Hayatta öğrenilmesi gereken dört şey:
Acele etmeden düşünebilmek
İnsanları kalpten sevebilmek
Olaylara istekle yaklaşabilmek
Tann'ya tereddütsüz inanmak.*

22

KORKAK YA DA ZAYIF OLMAYIN

“Pek çok kişi sizin limuzininize binmek için can atıyor. Ama sizin istediğiniz, arabanız bozulduğu zaman sizinle birlikte otobüse binebilecek birisi.”

Oprah Winfrey

“Korkak ya da zayıf olmayın. Yılıp kaçan son kişi, söz hakkı isteyen ilk kişi olun.”

“Adım atarken düşmekten korkmayın, kendinize güvenin. Eğer yine de düşecek olursanız, hemen ayağa kalkıp başınızı dik tutun.

“Önemli olan bir kez daha düşüp düşmemeniz değil, bir kez daha ayağa kalkıp kalkamayacağınızdır.”